

סב"ן (סחורה בלתי נדרשת / נתבעת)

סב"ן - מטענים שנמצאים בנמל למעלה מ- 90 יום בהובלה ימית, מעל 45 יום בהובלה אווירית, ומעל 12 חודשים במחסן ערובה, ולא נדרשו על ידי בעליהם, ולא נעשה מצד הבעלים אקט לשחרורם מהמכס.

אם קיים חשד במכס שהסחורה היא דבר האובד (דבר המתכלה עם הזמן) תימכר הסחורה קודם למועדים הנקובים מעלה.

מטענים אלה עוברים לסטאטוס של סב"ן ומוצאים למכירה באמצעות מכרז. משתמשים בתמורה לכיסוי עלויות המכס והנמל, את היתרה לאחר ניכוי ההוצאות יש להחזיר לבעלים.

מטענים שמיועדים לסב"ן מועברים בד"כ פיזית למחסן סב"ן (בכל נמל יש מחסן אחד שבו מרוכזים הסב"נים).

להלן מקרים חריגים בהם מכריזים על מטען כסב"ן אך לא מבצעים העברה פיזית של המטען:

א. מטענים מסוכנים שמוחזקים באתר מיוחד המתאים למטענים מסוכנים

ב. מטען גדול במיוחד

ג. מטען מפוזר מאד

ד. משקאות חריפים

חובת ההודעה

על פי החוק, המכס אינו מחויב להודיע לבעל המטען על הוצאתו למכירה כסב"ן. בפקודת המסירה מצויין כי סחורה שאינה נדרשת נמכרת כסב"ן בתום התקופה כפי שנקוב בחוק, אך בפרק 29 בתאמ"ו (תדרוך אגף המכס ומע"מ), נקבע כי מוטלת חובה על בעל המחסן להודיע ליבואן בדואר רשום על הכוונה להכריז על הטובין כסב"ן: "בעל המחסן יישלח הודעת סב"ן ליבואן, למשל, לסוכן האוניה ולסוכן המכס של הטובין בדואר רשום קודם להכרזת הטובין סב"ן, כמו כן על פי מספר פסקי דין נוצרו תקדימים של חובת ההודעה.

העיגון החוקי

סעיף 65(ג) לפקודת המכס קובע כדלקמן:

"(ג) עברו שלושה חדשים מיום שיובאו אותם טובין או 45 ימים מיום שיובאו טובין לנמל תעופה ולא נתבעו ולא הותר רשמונם, רשאי גובה המכס למכרם; אולם טובין שהם דבר האבד, מותר למכרם ככל עת שיראה גובה המכס, בין לפני שסולקו למחסן ובין לאחר מכך".

סעיף 81 לפקודת המכס קובע כדלקמן:

81. המכס על טובין מוחסנים ישולם תוך שנה

טובין חבי מכס המוחסנים במחסן רשוי, המכס עליהם ישולם תוך שנה אחת מיום שאוחסנו לראשונה, אם לא הרשה המנהל להחסינם תקופה ארוכה יותר; לא שולם המכס תוך הזמן האמור, מותר למכור את הטובין ויש לעשות בדמי המכר כפי שנקבע; היו הטובין דבר האבד, לדעת המנהל, רשאי המנהל למכרם גם לפני תום התקופה האמורה".

